

MDB-4134-35 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2018

Gujarati : CE - 101

(૧) પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : 'ઓખાહરણ'

(Old Course)

(૨) પ્રશિષ્ટ કાવ્યઝલક ખંડ-૧ (મધ્યકાલીન સાહિત્ય)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

(૧) પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : 'ઓખાહરણ'

(Old Course)

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ મધ્યકાળના આખ્યાન અને ફાગુ સ્વરૂપનો પ્રાથમિક પરિચય કરાવો. ૧૪

અથવા

૧ કોઈ પણ ત્રણ છંદ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો : ૧૪
પૃથ્વી, શિખરિણી, ઝૂલણા, ચોપાઈ, હરિગીત

૨ 'ઓખાહરણ'ને આખ્યાન કાવ્ય તરીકે મૂલવો. ૧૪

અથવા

૨ આખ્યાન સ્વરૂપનો ઉદ્ભવ વિકાસ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

- ૩ 'ઓખાહરણ' કૃતિનું કથાવસ્તુ જણાવો. ૧૪
- અથવા
- ૩ 'ઓખાહરણ'ને આધારે આખ્યાનકાર પ્રેમાનંદને મૂલવો. ૧૪
- ૪ કોઈ પણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) ચિત્રલેખા
  - (૨) 'ઓખાહરણ'માં રસનિરૂપણ
  - (૩) 'ઓખાહરણ'માં આવતું યુદ્ધવર્ણન
  - (૪) 'ઓખાહરણ' શીર્ષકની યથાર્થતા
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) આખ્યાન સંજ્ઞાને સમજાવો.
  - (૨) પ્રબંધ સ્વરૂપની બે વિશેષતા જણાવો.
  - (૩) પ્રેમાનંદની કોઈ પણ બે આખ્યાનકૃતિના નામ લખો.
  - (૪) 'ઓખાહરણ'ના લેખકનું અને સંપાદકનું નામ લખો.
  - (૫) મંદાકાન્તા છંદને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
  - (૬) 'અસત્યો માંહેથી પ્રભુ પરમ સત્યે તું લઈ જા'માં આવતો છંદ ઓળખાવો.
  - (૭) 'ઓખાહરણ'ના પાત્રોનાં નામ આપો.
  - (૮) 'ઓખાહરણ'માં કોનું હરણ થાય છે ?
  - (૯) કડવાબદ્ધ આખ્યાનની શરૂઆત કોણે કરી ?
  - (૧૦) 'ઓખાહરણ'ની ફલશ્રુતિ જણાવો.
  - (૧૧) 'ઓખાહરણ'ની મૂળકથા ક્યાંથી મળે છે ?
  - (૧૨) બાણાસુર કયા રાજ્યનો રાજા છે ?

(૨) પ્રશિષ્ટ કાવ્યઝલક ખંડ-૧ (મધ્યકાલીન સાહિત્ય)
(New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ગમે તે એક પદ્ય પ્રકારનો પરિચય કરાવો : ૧૪
- (૧) પદ
(૨) આખ્યાન
(૩) ફાગુ
- (બ) ગમે તે એક સર્જકનો પરિચય કરાવો :
- (૧) નરસિંહ
(૨) પ્રેમાનંદ
(૩) દયારામ
- ૨ ગમે તે એક કાવ્યનું રસદર્શન કરાવો : ૧૪
- (૧) 'વેષ્ણવજન તો'
(૨) 'કાનુડો શું જાણો મારી પીડ ?'
(૩) 'મારામાં શું દીકું ?'
- ૩ ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) 'દશમસ્કંધ' કડવું યમમાં દમયંતીની વેદના
(૨) નાગદમનની કથા
(૩) 'રૂડીને રંગીલી રે..'માંની વાંસડી
(૪) 'ગુરુઅંગ'માંના ગુરુ-શિષ્ય

૪ ગમે તે ચાર છંદને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

૧૪

- (૧) પૃથ્વી
- (૨) વસંતતિલકા
- (૩) શિખરિણી
- (૪) ઝૂલણા
- (૫) ચોપાઈ
- (૬) હરિગીત

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) છપ્પો એટલે શું ?
- (૨) પદ્યવાર્તાની બે લાક્ષણિકતા જણાવો.
- (૩) અખાની કોઈ પણ બે કૃતિના નામ લખો.
- (૪) 'જશોદાનો વિલાપ' કઈ કૃતિમાં આવે છે ? તે જણાવી તેનાં સર્જકનું નામ જણાવો.
- (૫) મંદાકાન્તા છંદને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (૬) મીરાંબાઈના વતનનો પરિચય આપો.
- (૭) મીરાંબાઈએ કઈ કઈ ભાષામાં કાવ્યો રચ્યાં છે ?
- (૮) આખ્યાન શિરોમણી તરીકે પ્રખ્યાત બનેલાં સર્જકનું નામ આપી તેમની બે આખ્યાનકૃતિના નામ લખો.
- (૯) નરસિંહ મહેતાને શિવજીએ શું વરદાન આપ્યું હતું ?
- (૧૦) કોઈ પણ બે અક્ષરમેળ છંદના નામ લખો.
- (૧૧) કયું સાહિત્ય સ્વરૂપ દયારામની આગવી ઓળખ બન્યું છે ?
- (૧૨) પ્રેમાનંદે કઈ પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી ? કેમ ?